

UNIVERZITET U SARAJEVU
MUZIČKA AKADEMIJA U SARAJEVU

Senad Kazić

MUZIČKA IMPROVIZACIJA U EDUKACIJI: HISTORIJA I PRAKSA

Sarajevo, februar 2019.

Izdavač
MUZIČKA AKADEMIJA U SARAJEVU

Za izdavača
Dr. Tamara Karača Beljak

Recenzenti
Dr. Refik Hodžić, Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu
Mr. Saša Pavlović, Akademija umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci
Dr. Ira Prodanov, Akademija umetnosti Univerziteta u Novom Sadu
Dr. Sabina Vidulin, Muzička akademija Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli

Lektura
Amra Huseinbegović

Korektura
Dr. Amra Bosnić

Design / DTP
Alma i Esad Šuman

Štampa
ŠDC

Tiraž
200 primjeraka

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

781.65

KAZIĆ, Senad

Muzička improvizacija u edukaciji : historija i praksa / Senad Kazić. - Sarajevo :
Muzička akademija Univerziteta, 2019. - 223 str. : note ; 24 cm

Bibliografija: str. 208-213 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Summary. -
Registar.

ISBN 978-9958-689-22-2

COBISS.BH-ID 26909190

SADRŽAJ

PREDGOVOR / 5

1. IMPROVIZACIJA/ 7

1.1. ZNAČENJE I ZNAČAJ / 7

1.2. USMJERENJE / 8

1.3. KLASIFIKACIJA / 12

2. HISTORIJSKI KONTEKST IMPROVIZACIJE U MUZIČKOJ EDUKACIJI / 18

2.1. IMPROVIZACIJA U MUZIČKOJ EDUKACIJI U DOBA STARIH CIVILIZACIJA / 19

2.2. ZNAČAJ IMPROVIZACIJE U RANOKRŠĆANSKOM PERIODU / 24

2.3. ODRAZ IMPROVIZACIJE NA RAZVOJ VIŠEGLASJA I OBRATNO / 31

2.4. *RES FACTA* VERSUS *ALLA MENTE* / 39

2.5. OD NEZAPISANOG PREMA ZAPISANOM / OD IMPROVIZACIJE DO KOMPOZICIJE / 42

2.6. IMPROVIZACIJE U PRAKSI SVJETOVNE MUZIKE / 52

2.7. OD VOKALNE PREMA INSTRUMENTALNOJ IMPROVIZACIJI / 53

2.8. INSTRUMENTALNA IMPROVIZACIJA NA PUTU RAZVOJA STVARALAČKOG MIŠLJENJA / 59

2.9. UMJETNOST DIMINUCIJE / 65

2.10. UMJETNOST SOLODIMINUCIJE / 77

2.11. UMJETNOST KOLORATURE / 83

2.12. UMJETNOST INSTRUMENTALNE SOLOIMPROVIZACIJE / 88

2.13. POJAVA GENERALBASA / *BASSO CONTINUO* / 91

2.14. PRAKSA IZMIJENJENIH REPRIZA / 97

2.15. IMPROVIZACIJA U KLAVIRSKOJ FANTAZIJI / 101

2.16. IMPROVIZACIJA U PEDAGOGIJI 19. STOLJEĆA / 108

2.17. TRANSFORMACIJA IMPROVIZACIJE U 20. STOLJEĆU / 110

2.18. IMPROVIZACIJA, HISTORIJSKA PARADIGMA ILI HISTORIJSKI PARADOKS? / 113

3. IMPROVIZACIJA U METODIČKOJ LITERATURI I PRAKSI / 116

3.1. IMPROVIZACIJA KAO STVARALAČKI ODGOJNI POSTUPAK PREMA IDEJI ELLY BAŠIĆ / 146

4. IMPROVIZACIJA U EDUKATIVNOM PROCESU / 151

4.1. USMJERENJE / 151

4.2. PSIHOLOŠKI ASPEKTI / 152

- 4.3. KOGNITIVNI PROCESI / 154
 - 4.3.1. Spontana improvizacija / 155
 - 4.3.2. Svjesna (usmjerena) improvizacija / 156
- 4.4. SOCIOLOŠKI ASPEKTI / 157
 - 4.4.1. Kolektivna improvizacija / 157
 - 4.4.2. Individualna improvizacija / 159
- 4.5. FORMA MIŠLJENJA / 159
- 4.6. 4.6. INTERPOLACIJA / 161
 - 4.6.1. Pristup i prohod / 163
 - 4.6.2. Tema / 168
 - 4.6.3. Obim / 169
 - 4.6.4. Sredstva izvođenja / 169
- 4.7. IMPROVIZACIJA U OBLASTI SOLFEGGIA / 170
 - 4.7.1. Ritmička improvizacija / 172
 - 4.7.2. Melodijska improvizacija / 175
 - 4.7.3. Harmonijska improvizacija / 176
 - 4.7.4. Polifona improvizacija / 180
 - 4.7.5. Kanon / 183
 - 4.7.6. Improvizacija u oblasti muzičkih oblika / 185
 - 4.7.7. Mogućnosti improvizacije u oblasti atonalitetne muzike / 189
- 4.8. IMPROVIZACIJA U PROVEDBI RADNIH OBLIKA / POSTUPAKA U NASTAVI SOLFEGGIA / 191
 - 4.8.1. Solmizacija kao sredstvo oblikovanja u postupku improvizacije / 191
 - 4.8.2. Sredstva oblikovanja u ritmičkoj improvizaciji / 194
 - 4.8.3. Mogućnosti improvizacije u postupku upjevavanja / 196
 - 4.8.4. Mogućnost improviziranja u postupku *prima vista* / 199
 - 4.8.5. Muzički diktat kao model za improvizaciju / 201
- 4.9. IMPROVIZACIJA U MUZIKOTERAPIJI / 203

5. POSTLUDIJI ILI *SENSUS COMUNIS* / 205

6. LITERATURA / 208

7. INDEX IMENA / 214

8. SUMMARY / 218

9. IZVODI IZ RECENZIJA / 222

10. O AUTORU / 223